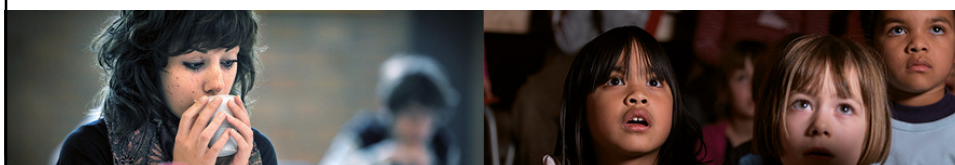

Nederlands
Jeugdinstituut

Vaktherapie: Wat werkt?

Ontwikkeling interventies en werkzame factoren

Tom van Yperen, Nji / Universiteit Groningen
Ede, 10 juni 2017

Vak in ontwikkeling

ZIN: Maak uw interventies meer evidence-based.

Beter: wij ontwikkelen vakkennis over wat werkt.

1. Verschillende onderzoeken doen, passend bij ontwikkelingsstadium interventie
2. Flexibel gebruikmaken van kennis in dagelijkse praktijk
3. Met monitoring resultaat en reflectie

1. Ontwikkeling kennis over wat werkt: effectladder

Ontwikkelingsniveau	Voorbeelden passende typen onderzoek
5. <i>Werkzame interventie</i> (sterke empirische bewijskracht)	(Quasi-)experimenteel en herhaald N=1-onderzoek
4. <i>Plausibele interventie</i> (goede empirische bewijskracht)	Dose-respons-onderzoek, normvergelijkend onderzoek
3. <i>Doeltreffende interventie</i> (eerste empirische aanwijzingen)	Monitoring uitval, tevredenheid nut, doelrealisatie, probleemafname
2. <i>Veelbelovende interventie</i> (theoretische aanwijzingen)	Literatuurstudie, focusgroepen, intervention mapping
1. <i>Voorwaardelijk niveau</i> (beschrijvend)	Beschrijvend onderzoek, documentanalyse, interviews

Bron: Van Yperen, Veerman & Bijl (2017). Zicht op Effectiviteit (2de, herziene druk). Rotterdam: Lemniscaat

3

1. Ontwikkeling kennis over wat werkt: effectladder

Ontwikkelingsniveau	Voorbeelden passende
5. <i>Werkzame interventie</i> (sterke empirische bewijskracht)	Grote voordelen: <ul style="list-style-type: none"> • Therapievormen worden op niveau 1-3 geëxpliciteerd, beter begrepen en verbeterd. • Scheelt teleurstellingen op niveau 4-5. • Opwaartse druk kennisproductie.
4. <i>Plausibele interventie</i> (goede empirische bewijskracht)	
3. <i>Doeltreffende interventie</i> (eerste empirische aanwijzingen)	
2. <i>Veelbelovende interventie</i> (theoretische aanwijzingen)	
1. <i>Voorwaardelijk niveau</i> (beschrijvend)	

documentanalyse, interviews

Bron: Van Yperen, Veerman & Bijl (2017). Zicht op Effectiviteit (2de, herziene druk). Rotterdam: Lemniscaat

4

2. Flexibel gebruik kennis in de praktijk

Spanning tussen ¹

- › Interventie als te volgen lijn

Protocol als leidraad voor training, uitvoering en supervisie
(voor *programma-integriteit*)

¹ Fleuren et al. (2006); Stals et al. (2008); Mazzucchelli & Sanders (2010); Justice Research Center (2011); Weisz e.a. (2015)

2. Flexibel gebruik kennis in de praktijk

Spanning tussen ¹

- › Interventie als te volgen lijn

Protocol als leidraad voor training, uitvoering en supervisie
(voor *programma-integriteit*)

Versus

- › Flexibel methodisch werken

De professional past de methode aan bij de werkwijze en de cliënten
(voor *programma-flexibiliteit*)

¹ Fleuren et al. (2006); Stals et al. (2008); Mazzucchelli & Sanders (2010); Justice Research Center (2011); Weisz e.a. (2015)

2. Gebruik kennis in de praktijk

Hoe met de spanning om te gaan tussen

- › Volgen van interventies, richtlijnen en protocollen
- › Flexibel en op maat werken

Oplossing: professioneel gebruik van kennis

1. Koester de kennis en ervaring verpakt in interventies
2. Niet exact volgen interventie is doel, maar effectief werken, via flexibele inzet van werkzame elementen
3. Monitor de uitkomsten, reflecteer en verbeter

7

2. Gebruik kennis in de praktijk

De interventietheorie specificeert de (mogelijk) werkzame elementen, zoals

- Afstemming op behoefte;
- Stimuleren sensorische ervaringen;
- Verbale aanwijzingen en versterkingen

In totaal kennen we inmiddels meer dan 190 elementen.*

Oplossing: professioneel gebruik van kennis

1. Koester de kennis en ervaring verpakt in interventies
2. Niet exact volgen interventie is doel, maar effectief werken, via flexibele inzet van werkzame elementen
3. Monitor de uitkomsten, reflecteer en verbeter

Beschrijving, theoretische en empirische onderbouwing elementen vaak nog zwak

* Spanjaard, Veerman & Van Yperen (2015)

8

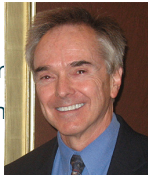
Nederlands
Jeugdinstuut

2. Gebruik kennis in de praktijk

Monitoring
resultaat

Flexibel
werken met
kennis over
elementen
interventies

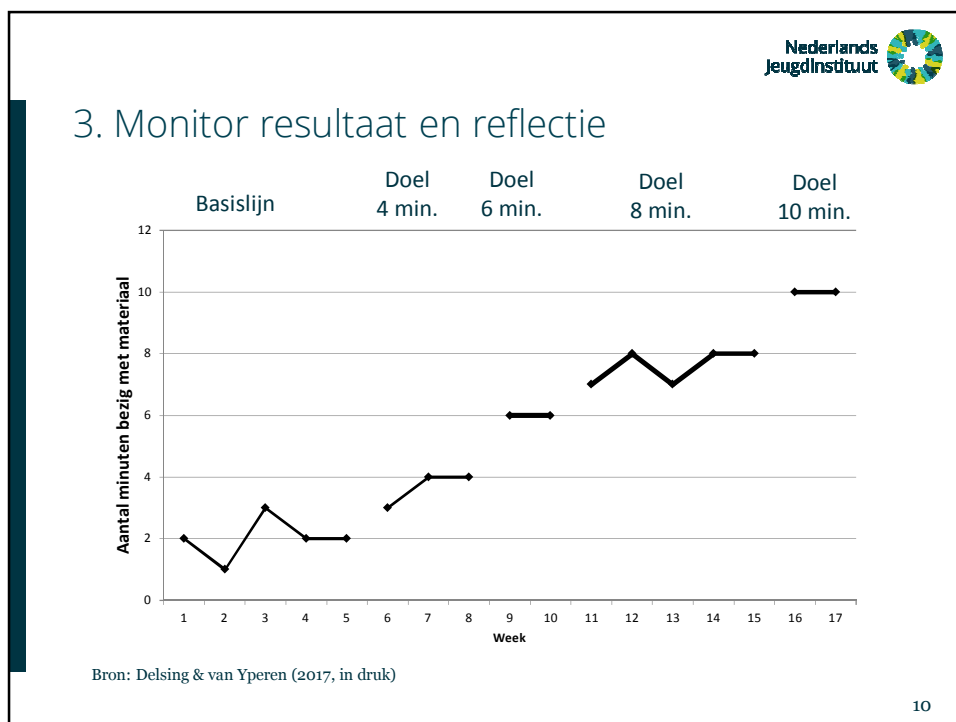
Reflectie
o.a. met
inter-of
supervisie

In gesprek met
John Weisz

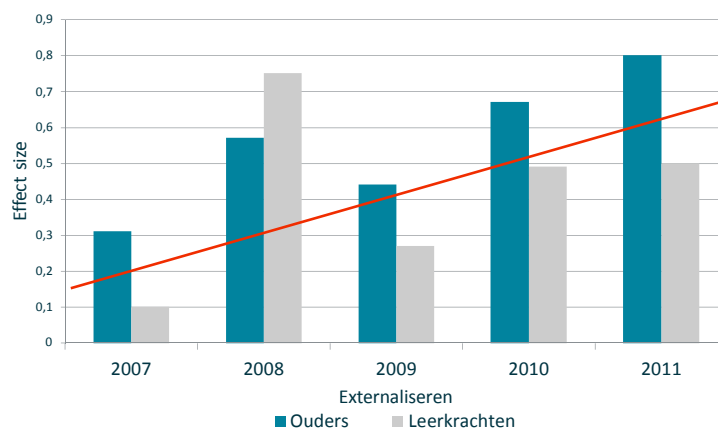
3. Monitor de uitkomsten, reflecteer en verbeter

9

3. Monitoring resultaat en reflectie

Resultaten STOP4-7 op niveau 3 effectladder

Bron: Balfort & Bastiaanssen (2012)

11

Vak in ontwikkeling

ZIN: Maak uw interventies meer evidence-based.

Beter: wij ontwikkelen vakkennis over wat werkt.

1. Beschrijving, theorie en 'evidence': nog lange weg te gaan
2. Beschrijf en vorm theorie mbt vak-therapieën ...
en de (veronderstelde) werkzame elementen

3. Monitor resultaat en leer ervan!

12

Meer informatie:

- > [Zicht op effectiviteit \(2de editie, in druk\)](#)
- > www.nji.nl/jeugdinterventies
- > www.nji.nl > Outcome monitoring

Contact:

- > t.vanyperen@nji.nl
- > @TomvanYperen